

www.oic.go.th

จดหมายข่าว สขร.

Office of the Official Information Commission Newsletter

ปีที่ 4 ฉบับที่ 60 เดือนมกราคม – มีนาคม 2557

เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น

บท. ทักทาย

สวัสดิ์ค่ะท่านผู้อ่าน

จดหมายข่าว สขร.ฉบับนี้เป็ฉบับที่2 ของปีนี้ เราจะ
ได้ทำความรู้จักกับศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งหน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มี
ในเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐทุกแห่ง ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติไว้

นอกจากนี้ ยังมีตัวอย่างเรื่องร้องเรียน-หารือ และคำวินิจฉัยที่น่าสนใจรวม
ทั้งภาพกิจกรรมการจัดสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารฯให้แก่ผู้นำชุมชนเป็นครั้งที่ 2 อีก 2 จังหวัด คือ ประจวบคีรีขันธ์ และ
เพชรบุรีด้วย

หากผู้อ่านท่านใดมีข้อติชมประการใด ยินดีนะค่ะ แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้าค่ะ

บรรณาธิการ

สารบัญ

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ 3

รอบรู้เรื่องกฎหมาย 8
ข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับ
ของทางราชการ

ไขปัญหา 10

เจาะคำวินิจฉัย 5

- รายละเอียดสินค้าระบบโทรทัศน์วงจรปิด
พร้อมติดตั้งไม่เป็นความลับทางการค้า
- การเปิดเผยหนังสือรับรองผลงาน
แสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส

เปิดโลก ข้อมูลข่าวสาร 9

รอบรู้ สขร. 11

เรื่องร้องเรียน - หารือ
ที่น่าสนใจ 7

- การทำลายเอกสารต้นฉบับ

สนใจรับเป็นสมาชิก จดหมายข่าว สขร. ฟรี หรือให้ข้อเสนอแนะได้ที่ :
ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
โทรศัพท์ 0 2282 2283 , 0 2280 7453
โทรสาร 0 2281 8543
เว็บไซต์ www.oic.go.th

นิยาม/ความหมาย : (Definition)

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ คือ อะไร ? ก่อนอื่นเราต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการเสียก่อน โดยทั่วไปศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้นถ้าเราแบ่งออกตามลักษณะการจัดเก็บข้อมูลนั้น อาจจำแนกได้ 2 ประเภท

คือ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารทางกายภาพ และศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์หรือที่เราเรียกกันว่า “เว็บไซต์” ดังนั้น ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ หมายถึง สถานที่จัดเก็บข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน ซึ่งข้อมูลข่าวสารของราชการที่จัดเก็บอยู่ในศูนย์ข้อมูลข่าวสารจะจัดเก็บในรูปแบบของเอกสาร และมีการจัดทำดัชนีรวม ดัชนีประจำแฟ้มหรือสารบัญประจำแฟ้ม เพื่อแยกประเภทของข้อมูลแต่ละอนุมาตราให้ชัดเจน ซึ่งข้อมูลที่จัดเก็บอยู่ในศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น คือ ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 ข้อมูลข่าวสารที่ต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 ข้อมูลข่าวสารที่ต้องจัดเตรียมไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู **ซึ่งข้อมูลที่จัดเก็บต้องมีข้อมูลอย่างน้อย 1 ปีย้อนหลังด้วย**

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ ยังไม่มีการนิยามความหมายไว้ชัดเจนใน พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังนั้นความหมายจึงเป็นการตีความตามความเข้าใจของคนเขียนบทความ ซึ่งหมายความว่า สถานที่จัดเก็บข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองผ่านระบบจัดเก็บข้อมูล (ระบบฐานข้อมูล) โดยข้อมูลที่จัดเก็บนั้นต้องสามารถเรียกข้อมูลมาแสดงผลทางหน้าเว็บไซต์ได้ **ซึ่งข้อมูลที่จัดเก็บต้องมีข้อมูลทั้งหมดของหน่วยงานแต่การแสดงผลขึ้นอยู่กับหน่วยงานว่าจะนำมาแสดงไว้อย่างไร**

แนะนำศูนย์อิเล็กทรอนิกส์ : (Introduce)

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ เป็นระบบการจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. 2540 ที่ สขร. ดำเนินการพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นต้นแบบในเรื่องของการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการผ่านทางเว็บไซต์สำหรับหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานที่สนใจ อีกทั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวยังรองรับการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2554 ซึ่งให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติในการนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 (เป็นข้อมูลที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา) และมาตรา 9 [เป็นข้อมูลที่คณะกรรมการกำหนดไว้ใน (1) – (8)] แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ **เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน** ทุกหน่วยงาน

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ ที่ สขร. พัฒนาขึ้นโดยคณะที่ปรึกษาวิจัยฯ โครงการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ” มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นั้น ได้มีการศึกษาในเรื่องของการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานราชการทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ถึงโครงสร้างต่างๆ ที่สำคัญในการจัดทำศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานราชการ จนกระทั่งพัฒนาแล้วเสร็จออกมาเป็น “ต้นแบบศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ (Template)” ที่หน่วยงานรัฐสามารถนำไปใช้งานได้หลายรูปแบบ และมีกระบวนการในการทำงานอย่างไรซึ่งจะกล่าวถึงในหัวข้อถัดไป

กระบวนการทำงาน : Process)

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ เป็นระบบในการจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์

เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่ต้องเผยแพร่ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานที่สนใจต้องดำเนินการเข้าไปรายงานการขอใช้เรื่องศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เว็บไซต์ www.oic.go.th/infocenter/001 เลือกที่เมนู “สำหรับหน่วยงานราชการ” แล้วดำเนินการเลือกหัวข้อที่ 3 “แบบฟอร์มการรายงาน Template ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์”

จะปรากฏรูปแบบการใช้งาน 3 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 : ใช้รูปแบบที่ สขร. จัดทำขึ้น และติดตั้งในเครื่องแม่ข่ายของ สขร.

เหมาะสำหรับหน่วยงานที่ไม่ต้องการความยุ่งยากในการติดตั้ง ข้อมูลจะจัดเก็บอยู่ที่ สขร. การจัดการผ่านชื่อผู้ใช้กับรหัสผ่านที่ทาง สขร. ออกให้ เมื่อระบบมีการปรับปรุงเวอร์ชัน ข้อมูลข่าวสารสัมพันธ์ ข่าวจัดซื้อจัดจ้างและเอกสารเผยแพร่จะถูกส่งไปที่หน้าเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานให้โดยอัตโนมัติ

รูปแบบที่ 2 : ใช้รูปแบบที่ สขร. จัดทำขึ้น และนำโปรแกรมไปติดตั้งในเครื่องของหน่วยงาน

เหมาะสำหรับหน่วยงานต้องการเก็บข้อมูลไว้ที่หน่วยงาน ง่ายในการบริหารจัดการ แต่ความสามารถต่างๆ บางตัวในระบบอาจจะใช้ได้ไม่เต็มที่ เช่น การเรียกดูสถิติต่างๆ ข่าวประชาสัมพันธ์และสื่อสิ่งพิมพ์ใหม่ๆ หรือเมนูคำค้น เมื่อมีการปรับปรุงเวอร์ชันใหม่ๆ ระบบจะต้องดาวน์โหลดมาติดตั้งเองเพิ่มเติมไม่ได้ข้อนี้โดยอัตโนมัติ

รูปแบบที่ 3 : หน่วยงานมีเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานแล้ว

เหมาะสำหรับหน่วยงานที่มีการดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานแล้ว หน่วยงานเพียงแต่ปรับรูปแบบการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารบนเว็บไซต์ของหน่วยงานให้สอดคล้องกับตัวอย่างเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ของ สขร. ที่เป็นแม่แบบ แต่ก็将无法ใช้งานความสามารถพิเศษของเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ สขร. ได้

การนำไปประยุกต์ใช้ : (Applied)

1. กรอกแบบฟอร์มรายงานบนเว็บไซต์(ข้างต้น)เพื่อที่ทาง สขร. จะได้รวบรวมความต้องการของหน่วยงาน แล้วดำเนินการออกรหัสผู้ใช้งานกับรหัสผ่านผู้ใช้งาน พร้อมคู่มือการใช้งานให้กับผู้ประสงค์จะดำเนินการใช้รูปแบบที่ 1 กับทาง สขร.

2. นำแผ่น cd หรือ download โปรแกรมไปติดตั้งที่เครื่อง ที่เว็บไซต์ข้างต้น เลือกหัวข้อสำหรับหน่วยงานราชการ แล้วเลือกหัวข้อที่ 1 Template การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารบนเว็บไซต์สำหรับหน่วยงานรัฐ

ความสำคัญ : (Importance)

1. สร้างมาตรฐานในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ บนเว็บไซต์
2. อำนวยความสะดวกให้กับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานที่สนใจในการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2554
3. เป็นการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของ สขร. ให้กับหน่วยงานของรัฐ
4. สร้างช่องทางเลือกในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการให้กับหน่วยงานของรัฐผ่านทางเว็บไซต์

รายละเอียดสินค้าระบบโทรทัศน์วงจรปิด พร้อมติดตั้งไม่เป็นความลับทางการค้า

นางสาวภาวนา ทองศรี

นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

“การประกวดราคา” เป็นอีกประเด็นที่ต้องได้รับการตรวจสอบ เพราะเกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางธุรกิจของเอกชน และเพื่อความโปร่งใสในการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ กรณีนี้มีอยู่ว่า บริษัท ก. ซึ่งได้เสนอราคาในการประกวดราคาจัดซื้อระบบโทรทัศน์วงจรปิดพร้อมติดตั้งด้วยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี แต่ไม่ได้รับการคัดเลือก จึงขอข้อมูลข่าวสารรายละเอียดคุณสมบัติทางเทคนิคของบริษัทที่ชนะการประกวดราคา แต่หน่วยงานปฏิเสธ โดยอ้างว่า ข้อมูลข่าวสารตามขอ เป็นความลับทางการค้าของบริษัท และเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือมีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น ตามมาตรา 15 (6) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 บริษัท ก. จึงอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายละเอียดของสินค้าที่บริษัทซึ่งชนะเสนอในการประกวดราคาจัดซื้อระบบโทรทัศน์วงจรปิดพร้อมติดตั้งด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี **เป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยเป็นการทั่วไป มิใช่ข้อมูลข่าวสารทางเทคนิคหรือข้อมูลที่เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบ** ซึ่งมีผลกระทบต่อการแข่งขันทางธุรกิจของบริษัท จึงวินิจฉัยให้หน่วยงานเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามขอ พร้อมให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์

(คำวินิจฉัย ที่ สค 161/2556 สามารถสืบค้นได้จากเว็บไซต์ ht.og.cio.www โดยเข้าเมนู คำวินิจฉัย)

การเปิดเผยหนังสือรับรองผลงาน แสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส

นางสาวภาวณา ทองศรี

นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

การประกวดราคาในงานราชการ บริษัทที่ไม่ได้รับการคัดเลือก มักขอใช้สิทธิตรวจสอบคุณสมบัติของคู่แข่งกัน เพื่อเรียกร้องความยุติธรรมให้แก่ตน กรณีนี้ก็เช่นกัน ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก ได้เข้าร่วมประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลไทยฝั่งตะวันตก จังหวัดสมุทรสาคร แต่ไม่ได้รับการคัดเลือก จึงใช้สิทธิขอหนังสือรับรองผลงานของห้างหุ้นส่วนจำกัด ข ขณะการประกวดราคา แต่จังหวัดสมุทรสาครปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามขอ โดยให้เหตุผลว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก ที่ชนะการประกวดราคา ได้ใช้สิทธิคัดค้านตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยอ้างว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ซึ่งเป็นคุณสมบัติของผู้มีสิทธิยื่นเสนอราคาจ้างใช้ประกอบการประมูลงาน อาจกระทบส่วนได้เสียของตน ดังนั้น ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก จึงอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือรับรองผลงานเป็นข้อมูลข่าวสารในกระบวนการประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างซึ่งดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วและเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามปกติของหน่วยงาน ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนทั่วไปอาจยื่นคำขอเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงาน **การเปิดเผยจะเป็นการเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบและแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส** ตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จึงวินิจฉัยให้จังหวัดสมุทรสาครเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือรับรองผลงาน พร้อมให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์

(คำวินิจฉัย ที่ สค 163/2556 สามารถสืบค้นได้จากเว็บไซต์ ht.og.cio.www โดยเข้าเมนู คำวินิจฉัย)

การทำลาย เอกสารต้นฉบับ

นายอุกฤษณ์ หมั่นกิจการ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

การเก็บเอกสารรวมถึงการทำลายเอกสารต้นฉบับที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในหน่วยงานของรัฐยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้หน่วยงานรวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบประสบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการหาสถานที่ดูแลจัดเก็บ รวมถึงวิธีการทำลายเอกสารต้นฉบับเหล่านั้น ซึ่งกรณีดังกล่าว ได้มีหน่วยงานขอหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารเข้ามาอย่างต่อเนื่อง และในวันนี้ ผู้เขียนจะขอวิเคราะห์ตัวอย่างหน่วยงานของรัฐที่ขอหารือที่น่าสนใจเข้ามา เพื่อเป็นแนวทางที่หน่วยงานของรัฐจะได้นำไปปฏิบัติต่อไป

กรณีตัวอย่างที่นำมาเสนอในวันนี้ เป็นข้อหารือที่ของโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง ที่เกิดปัญหาในการจัดเก็บเอกสารเวชระเบียนของผู้ป่วยที่มีอยู่จำนวนมาก ส่งผลต่อการจัดหาสถานที่ดูแลจัดเก็บ ซึ่งโรงพยาบาลแห่งนี้ได้มีการแก้ไขปัญหาโดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำบันทึกข้อมูลเอกสารเวชระเบียนต้นฉบับจัดเก็บไว้ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับกรณีผู้ป่วยขาดการติดต่อกับโรงพยาบาลเกินกว่า 3 ปี ดังนั้นโรงพยาบาลได้ขอหารือถึงแนวทางการดำเนินการทำลายเอกสารเวชระเบียนต้นฉบับมาว่า โรงพยาบาลจะต้องจัดเก็บเอกสารเวชระเบียนต้นฉบับกรณีผู้ป่วยขาดการติดต่อกับโรงพยาบาลเกินกว่า 3 ปี อีกหรือไม่ ซึ่งมีการจัดเก็บบันทึกลงในระบบอิเล็กทรอนิกส์แล้ว รวมถึงการทำลายเอกสารต้นฉบับโรงพยาบาลจะต้องมีประกาศแจ้งให้ผู้ป่วยรับทราบ และภายหลังข้อมูลเวชระเบียนของผู้ป่วยที่ถูกจัดเก็บไว้ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ โรงพยาบาลสามารถจัดพิมพ์ลงในกระดาษพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล จะถือว่ามีผลสมบูรณ์

ใช้ได้ตามกฎหมายหรือไม่

กรณีการหารือดังกล่าว คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เอกสารเวชระเบียนต้นฉบับผู้ป่วย เป็นข้อมูลข่าวสารของราชการและเป็นหนังสือของราชการ ดังนั้นการจัดเก็บจึงต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 ข้อ 57.4 ที่ให้จัดเก็บไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปี ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดเก็บรายงานหลักฐานเกี่ยวกับผู้ป่วยและเอกสารเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 35(3) แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 คือต้องเก็บรักษาไว้ให้อยู่ในสภาพที่ตรวจสอบได้ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันที่จัดทำ ส่วนการดำเนินการทำลายเอกสารจะต้องแจ้งให้ผู้ป่วยทราบหรือไม่นั้น ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 ไม่ได้มีข้อกำหนดว่าจะต้องแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบก่อนการทำลายแต่อย่างใด ดังนั้นการที่โรงพยาบาลจะประกาศให้ทราบถึงการทำลายขอให้เป็นดุลพินิจของโรงพยาบาลที่จะพิจารณา และสำหรับข้อมูลเวชระเบียนของผู้ป่วยที่ถูกจัดเก็บไว้ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ โรงพยาบาลสามารถจัดพิมพ์ลงในกระดาษพร้อมรับรองสำเนาถูกต้องของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลนั้น เห็นว่าสำเนาต้นฉบับดังกล่าวมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายในฐานะที่เป็นสำเนาต้นฉบับ แต่การจะนำไปใช้เพื่อให้มีผลทางกฎหมายในกรณีใดๆ อาจต้องพิจารณาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

ข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับของ ทางราชการ

นายอุกฤษณ์ หมั่นกิจการ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ถ้าจะกล่าวถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับของทางราชการนั้น ใ้ว่าข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจะต้องไม่เปิดเผยโดยเด็ดขาด จริงๆ แล้ว หากเป็นกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานที่กำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารดังกล่าวพิจารณาว่า หมดความจำเป็นที่ต้องกำหนดชั้นความลับอีกต่อไปหรือการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงานหรือด้วยเหตุผลอันเหมาะสมอย่างใดก็แล้วแต่ดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานนั้นๆ ก็อาจยกเลิกชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับดังกล่าว ซึ่งทำให้ข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่สามารถเปิดเผยได้ทั่วไปตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ แต่หากเห็นว่าข้อมูลข่าวสารนั้นยังสมควรกำหนดชั้นความลับไว้ต่อไป แต่หากมีผู้ขอซึ่งมีเหตุผลและความจำเป็นที่สมควรได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารลับดังกล่าว ก็อาจมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารลับเป็นการเฉพาะให้กับผู้ขอที่มีเหตุผลและความจำเป็นนั้นก็ได้ เมื่อผู้ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารลับดังกล่าวแล้ว (โดยข้อมูลข่าวสารนั้นยังไม่ได้ถูกยกเลิกชั้นความลับ) ก็สามารถใช้อข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้เฉพาะตามวัตถุประสงค์ที่ขอข้อมูลดังกล่าวเท่านั้น ซึ่งไม่สามารถนำข้อมูลนั้นไปใช้นอกเหนือวัตถุประสงค์ตามที่ขอ แต่หากมีการนำไปใช้นอกเหนือวัตถุประสงค์ที่ขอข้อมูลดังกล่าวและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารลับนั้นเป็นเหตุให้ผู้ล่วงรู้หรือได้ไปซึ่งข้อมูลข่าวสารซึ่งเป็นความลับสำหรับความปลอดภัยของประเทศก็เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 124 ซึ่งมีโทษจำคุกทางอาญา

โดยทั่วไปแล้ว เมื่อหน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการและมีการกำหนดเงื่อนไขการนำข้อมูลข่าวสารนั้นไปใช้ เมื่อมีการเปิดเผยหรือนำข้อมูลข่าวสารนั้นไปใช้นอกเหนือหรือเกินเลยไปจากข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการใช้อข้อมูลข่าวสารนั้นก็จะมีความผิดซึ่งมีบทลงโทษตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ซึ่งมีโทษทางอาญาทั้งจำคุกและปรับด้วย

ดังนั้นผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารของราชการโดยมีการจัดทำบันทึกกำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการใช้อข้อมูลข่าวสารของราชการจึงต้องระมัดระวัง ไม่ใช่ว่าจะนำข้อมูลนั้นไปใช้อย่างไรก็ได้ รวมถึงการเก็บรักษาข้อมูลนั้นก็ต้องไม่ให้รั่วไหลไปถึงคนอื่นได้ จึงเป็นกรณีที่ได้รับข้อมูลข่าวสารของราชการที่ต้องมีความรับผิดชอบติดตามไปด้วย ไม่งั้นจะมีความผิดนะครับ

นางสาวยุพพร เสรีวัฒนา

นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ในปี พ.ศ. 2558 หรือในปีหน้านี้ ประเทศไทยจะก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อันเป็นความร่วมมือของสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ทั้งด้านการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ผู้อ่านหลายท่านอาจมีโอกาสเดินทางหรือทำธุรกิจในประเทศอาเซียนมากขึ้น และอาจเกิดข้อสงสัยว่า หากต้องการขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐในประเทศอาเซียน จะสามารถทำได้หรือไม่ ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ มีกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการหรือไม่ อย่างไร

สำหรับเรื่องนี้ ประเทศไทยของเราถือว่าก้าวหน้ากว่าประเทศอื่น ๆ เนื่องจากเป็นชาติแรกของอาเซียนที่มีกฎหมายรองรับสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ คือ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งนับจนถึงปัจจุบัน กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการได้ใช้บังคับมานานกว่า 16 ปีแล้ว และกฎหมายฉบับนี้ได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงหลาย ๆ อย่างในสังคมไทย รวมถึงส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติการทำงานไปสู่หลักการที่ว่า “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

อินโดนีเซียถือเป็นประเทศที่สองในอาเซียนที่มีพระราชบัญญัติการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (Public Information Disclosure Act) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ และมีผลใช้บังคับในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดประเภทของข้อมูลและระยะเวลาที่หน่วยงานของรัฐต้องประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบ และให้สิทธิประชาชนสามารถยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการได้ อย่างไรก็ตาม สิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิเฉพาะประชาชนอินโดนีเซียหรือนิติบุคคลอินโดนีเซียเท่านั้น ซึ่งหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการตอบคำขอภายใน 10 วันทำการ และขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน 7 วันทำการ นอกจากนี้ มีข้อยกเว้นสำหรับข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผยตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และหากมีข้อพิพาทเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ขอข้อมูลและหน่วยงานของรัฐ กฎหมายได้กำหนดให้มีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ย และ/หรือวินิจฉัยข้อพิพาทดังกล่าว

นอกจากประเทศไทยและอินโดนีเซียแล้ว มีเพียง 2 รัฐของมาเลเซียเท่านั้นที่ออกกฎหมายให้สิทธิประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการในปี พ.ศ. 2554 คือ รัฐปีนัง และรัฐสลังงอ ส่วนประเทศอื่น ๆ ในอาเซียนยังไม่มี การออกกฎหมายลักษณะดังกล่าว อย่างไรก็ตาม หลายประเทศได้เห็นความสำคัญในเรื่องนี้ และอยู่ระหว่างร่างกฎหมายเพื่อให้สิทธิประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น กัมพูชา ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม ส่วนประเทศใดจะสามารถออกกฎหมายได้เป็นประเทศถัดไป ต้องติดตามกันต่อไป

คำถามที่ 1 การขอข้อมูลการสอบสวน

Q : นาย ก. ถูกตั้งกรรมการสอบสวนวินัย พอถึงขั้นการพิจารณาของกรรมการจังหวัด ได้มีการเพิ่มโทษเป็นลดขั้นเงินเดือน และนายกเทศมนตรีได้มีคำสั่งลงโทษตามกรรมการจังหวัดแล้ว ต่อมาผู้มาขอเอกสารการสอบสวนและลงโทษของนาย ก. โดยอ้างตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ นาย ก. จึงอยากสอบถามว่าหน่วยงานต้นสังกัดสามารถให้เอกสารดังกล่าวได้ หรือไม่ อย่างไร (ผู้ที่มาขอเป็นบุคคลที่มีคดีความอยู่ในชั้นอนุญาโตตุลาการกับหน่วยงานของนาย ก. และมีกรณีบาดหมางกันอยู่เนื่องจากนาย ก. เป็นพยานในคดีดังกล่าว นาย ก. จึงเกรงว่าผู้ขอจะเอาข้อมูลดังกล่าวไปทำให้เกิดความเสียหาย)

A : ในกรณีนี้ ประชาชนสามารถขอใช้สิทธิในการขอข้อมูลข่าวสารหรือขอสำเนาได้ ไม่ว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ แต่ก็มีข้อมูลข่าวสารบางประเภทที่ได้รับการยกเว้นไม่สามารถเปิดเผยได้ ซึ่งในกรณีที่นาย ก. ถามมา บุคคลนั้นสามารถใช้สิทธิในการมาขอเอกสารได้ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ แต่หน่วยงานของรัฐก็ต้องใช้ดุลพินิจในการพิจารณาตามหลักเกณฑ์แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ซึ่งข้อมูลเอกสารการสอบสวนและการลงโทษทางวินัย นั้น มีข้อมูลบางส่วนเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และอาจจะกระทบถึงสิทธิของบุคคลอื่นด้วย ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว จะเปิดเผยให้กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าของข้อมูลไม่ได้

หากหน่วยงานใช้ดุลพินิจในการพิจารณาเปิดเผยหรือให้ข้อมูลข่าวสาร กรณีมีบุคคลอื่นมาขอข้อมูลข่าวสารนั้น หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ได้รับผลกระทบถึงผลประโยชน์ได้เสียให้เสนอคำคัดค้านภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ซึ่งหากในกรณีที่นาย ก. แจ้งคัดค้านไป แต่หน่วยงานไม่ฟังคำคัดค้าน หน่วยงานจะต้องแจ้งสิทธิอุทธรณ์ให้อุทธรณ์ภายใน 15 วัน ซึ่งนาย ก. ยังสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้พิจารณาคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้ โดยในช่วงระยะเวลาการดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวนี้ หน่วยงานจะยังไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้ จนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยฯ จะมีคำวินิจฉัยออกมา

คำถามที่ 2 ระบบการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและคุณภาพของข้อมูลข่าวสาร

Q : มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านระบบเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์และมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณภาพของข้อมูลข่าวสารอย่างไรบ้าง

A : ในเรื่องหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการผ่านเว็บไซต์ และคุณภาพของข้อมูลข่าวสารตามที่ถามมา สำนักงานฯ ยังไม่ได้ดำเนินการจัดทำเป็นหลักเกณฑ์ แต่ส่วนที่ดำเนินการแล้ว คือ การเสนอเข้าคณะรัฐมนตรี เพื่อมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2554 ให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามโดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานต้องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 และมาตรา 9 ของ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

จัดสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจใน พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ แก่ผู้นำชุมชน ณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 6 กุมภาพันธ์ 2557 พร้อมด้วยการศึกษาดูงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

จัดสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจใน พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ให้แก่ผู้นำชุมชน ณ จังหวัดเพชรบุรี
เมื่อวันศุกร์ที่ 7 กุมภาพันธ์ 2557 พร้อมด้วยการศึกษาดูงานด้านข้อมูลข่าวสารของราชการ

**พระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. 2540**

เป็นกฎหมายของประชาชนทุกคน
เพื่อคุ้มครองสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน
และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการตรวจสอบกระบวนการทำงาน
ของระบบราชการให้มีความโปร่งใส
และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คณะที่ปรึกษา

พ.ต.ท. เจริญรัตน์ วิเชียรสรรค์

ผอ.สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

นายเยี่ยมศักดิ์ คุ่มอินทร์

ผอ.ส่วนงานวินิจฉัยยุทธวิธี

นางสาวปณิศา เหลืองวรเมธ

ผอ.กลุ่มงานพัฒนาระบบสารสนเทศข้อมูลข่าวสาร

นางภคพิชา จันทศิริ

ผอ.ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

นางศิริกุล ปัญญาติล

ผอ.ส่วนนโยบายและวิเคราะห์

นายวิริยะ รามสมภพ

ผอ.ส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหารือ

นายยงยุทธ โหระกุล

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

บรรณาธิการ

นางภคพิชา จันทศิริ

คณะทำงาน

นางภคพิชา จันทศิริ

นางสาวภาวนา ทองศรี

นายอุกฤษณ์ หมั่นกิจการ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300

โทร 0 2282 2283 โทรสาร 0 2281 8543

www.oic.go.th E-mail : infothai@oic.go.th

ชำระค่าไปรษณียากรแล้ว

ใบอนุญาตเลขที่ 158/2553

ปณ. รongเมือง 10330

ส่ง

เพิ่มความโปร่งใส สร้างความมั่นใจ ราชการไทยพร้อมให้ข้อมูล